

TRÀ VINH - THÁI BÌNH

Son sắt thủy chung

Khoảng đầu năm 1970, nhạc sĩ Hoàng Vân sáng tác bài hát "Hai chị em". Lời bài hát đã ca ngợi thành tích của những "nữ chiến sĩ" ở tiền tuyến miền Nam, hậu phương ở miền Bắc mà cụ thể là ở hai tỉnh Trà Vinh - Thái Bình. Gần 50 năm qua, bài hát đã đi vào lòng người, khắc sâu thêm tinh thần đoàn kết keo sơn, không gì làm lay chuyển tình cảm của nhân dân Trà Vinh - Thái Bình như anh em ruột thịt.

Ông Nguyễn Văn Thôi, chủ cửa hàng mắt kính số 1 do độ mắt cho khách hàng.

Thấm đượm nghĩa tình

Ông Bùi Văn Rinh, sinh năm 1955, nguyên Ủy viên Ban Thường vụ Liên đoàn Lao động, Trưởng ban Tuyên giáo Liên đoàn Lao động tỉnh khẳng định: Thời kỳ kháng chiến chống Mỹ cứu nước, ở miền Bắc, cùng với các phong trào thi đua rất hiệu quả như: "Sóng duyên hải" trong công nghiệp, "Gió đại phong" trong nông nghiệp, "Cờ ba nhất" trong lực lượng vũ trang, "Hai tốt" trong trường học, "Thấy thuốc như mẹ hiền" trong ngành Y tế, "Ba cải tiến" trong các cơ quan, "Ba đảm đang" trong phụ nữ, "Ba sẵn sàng" trong thanh niên... Ngoài ra, nhân dân miền Bắc còn tổ chức các phong trào "Vi miền Nam ruột thịt" mang đậm nghĩa tình Bắc - Nam và có hiệu quả thiết thực. Nổi bật là phong trào kết nghĩa Bắc - Nam giữa các thành phố, các tỉnh miền Bắc với các thành phố, các tỉnh miền Nam như Hà Nội - Huế - Sài Gòn đã đi vào câu ca, bài hát: "Hà Nội - Huế - Sài Gòn như cây một gốc, như con một nhà"; Trà Vinh - Thái Bình... được kết nghĩa vào năm 1960 và đến năm 1970, bài hát "Hai chị em" ra đời càng thêm trong tình cảm đó.

Sau ngày miền Nam hoàn toàn giải phóng, rất nhiều anh "Bộ đội Cụ Hồ" của Thái Bình đã xung phong vào miền Nam để tiếp tục cống hiến. Ở Trà Vinh cũng vậy, trong khoảng 100 gia đình (tính riêng trên địa bàn thành phố Trà Vinh) hiện nay, có nhiều người công tác như các cơ quan của Đảng, đơn vị hành chính sự nghiệp hoặc là tiểu thương... đã từng khoác áo bộ đội. Ông Đặng Đình Hồng, nguyên Ủy viên Đảng ủy, nguyên Chủ tịch Công đoàn Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn chia sẻ: Nếu ai một lần đến thành phố Thái Bình, sẽ nghe kể về nhiều địa điểm có tên Vinh Trà, như rạp hát Vinh Trà, nằm trên đường Hai Bà Trưng, sông Vinh Trà, đường Bắc Vinh Trà (nay đã đổi tên)... Vinh Trà chính là tên cũ của hai tỉnh Vinh Long và Trà Vinh. Là kết quả của sự kiện đáng nhớ: Ngày 20/3/1960, hai tỉnh Thái Bình và Vinh Trà đã làm lễ kết nghĩa. Đây chính là một phần của phong trào kết nghĩa Bắc - Nam. Đặc biệt, trong kháng chiến chống Mỹ cứu nước cũng như sau ngày miền Nam hoàn toàn giải phóng, với trách nhiệm là tỉnh vinh dự được kết nghĩa với Trà Vinh nên

việc chi viện nguồn nhân lực cho tỉnh Trà Vinh là một trong những nhiệm vụ cao cả của tỉnh Thái Bình. Vì vậy, nhiều cán bộ, giáo viên được điều động hoặc tình nguyện vào tỉnh Trà Vinh công tác, lao động, học tập, sinh sống, trong đó có anh chị em đang sống tại thành phố Trà Vinh và các vùng lân cận với thời gian khá lâu, hầu hết đều có gia đình và xem Trà Vinh là quê hương thứ hai của mình.

Khát khao có Hội Đồng hương Thái Bình mạnh toàn diện

Do hoàn cảnh sống xa quê hương nên hầu hết các anh chị em Thái Bình đều có nguyện vọng sum họp để cùng đồng viên khích lệ tinh thần, đồng thời giúp đỡ nhau những lúc khó khăn. Vì vậy, cần có tổ chức của những người con quê hương Thái Bình tại Trà Vinh, gọi là Hội Đồng hương Thái Bình với mục đích là nơi hội tụ cho các anh chị em có điều kiện gặp gỡ, giao lưu, giúp đỡ nhau trong cuộc sống. Xuất phát từ nhu cầu thực tế đó, giữa tháng 7/2018, anh em chúng tôi ngồi lại và nhất trí huy động để thành lập Hội Đồng hương Thái Bình tại Trà Vinh. Tuy nhiên, do

mỗi người mỗi việc, mỗi người có hoàn cảnh khác nhau nên đến nay chỉ có 40 thành viên (hộ) nhất trí. Theo đó, chúng tôi đã dự kiến xong "nhân sự" để chuẩn bị hoạt động. Hiện nay, chúng tôi xây dựng "Bản quy ước hoạt động", đang trong giai đoạn đóng góp dự thảo. Mục tiêu, hành động của Hội Đồng hương Thái Bình tại Trà Vinh đề ra là: "Đoàn kết, gắn bó, ổn định lâu dài" - ông Mai Đức Khang, đại diện con em quê hương Thái Bình tại Trà Vinh chia sẻ.

Cuộc sống phần lớn của những người con quê hương Thái Bình tại Trà Vinh hiện nay đều ổn định. Kể lại những năm còn khó khăn về kinh tế, điều kiện thông tin liên lạc chưa phổ biến, ông Bùi Văn Rinh nhớ lại: Tôi quê thôn Vinh Tiến, xã Trọm Quàng, huyện Đông Hưng, tỉnh Thái Bình. Vợ tôi (bà Nguyễn Thị Vui - PV) cùng quê, sau năm 1975, khi vào miền Nam, tôi đi chỉ tiêu mình. Lúc đó tôi tròn 20 tuổi, có bằng lái máy cày. Về tỉnh Cửu Long có nhận nhiệm vụ ở đội máy cày, thuộc Ty Nông nghiệp Cửu Long (nay là Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn tỉnh Vĩnh Long). Nhớ nhà, nhớ vợ, nhớ con, nhớ người thân nhưng kinh phí đâu đủ để về quê. Mỗi lần tết đến, có ai quê Thái Bình vào Nam hoặc có người về Thái Bình trở vào, dù xa hay gần tôi cũng tìm đến, thăm hỏi về Thái Bình, những đổi thay ra sao... Mãi đến năm 1986, vợ tôi mới vào Nam, gia đình mới đoàn tụ. Tính ra, tôi đã có 3 quê hương: Thái Bình - Cửu Long (Vĩnh Long) và nay là Trà Vinh.

Chúng tôi hết sức cảm động, hôm đến thăm gia đình vợ chồng ông Bùi Văn Rinh và bà Nguyễn Thị Vui. Đã nghỉ hưu, ông bà đang sống với người con trai út. Căn nhà của ông nằm trên đường Phan Đình Phùng, thuộc phường 7, thành phố Trà Vinh cũng thăm đượm tình đồng chí, đồng đội: Liên đoàn Lao động tỉnh Trà Vinh hỗ trợ một phần đất, ông bà dành dụm xây

dựng căn nhà cấp bốn, với diện tích khoảng 100m², ẩm cúng, kang trang. Càng cảm động hơn, ở bức tường, nơi phòng khách, ông dành để treo các loại bằng khen, giấy khen... ghi nhận những cống hiến của ông từ lúc tỉnh Cửu Long và Trà Vinh.

Ở lĩnh vực kinh doanh, hiện nay nhiều người con quê hương Thái Bình sống ở Trà Vinh sản xuất, kinh doanh tạm gọi là "thành đạt". Ông Nguyễn Văn Thôi, sinh năm 1977, quê ở xã Đông Các, huyện Đông Hưng, tỉnh Thái Bình, năm 2003, vợ chồng ông từ Phan Thiết, quyết định chọn Trà Vinh để gây dựng cơ nghiệp. Chia sẻ với chúng tôi, ông Nguyễn Văn Thôi cho biết, thời gian đầu cũng gặp không ít khó khăn, "đất lạ, quê người" nhưng nhờ sự giúp đỡ của những người đồng hương, sự ủng hộ của chính quyền, địa phương, trong khoảng thời gian ngắn, ông đã mở tiệm kính và lấy thương hiệu mắt kính số 1 tại số 42, đường Điện Biên Phủ, khóm 3, phường 2, thành phố Trà Vinh. Nhờ phương châm hoạt động nhanh, uy tín, cửa hàng mắt kính số 1 đã được khách hàng đón nhận, ủng hộ và ông không ngừng mở rộng về quy mô, địa bàn kinh doanh. Từ năm 2017 đến nay, hàng năm ông Nguyễn Văn Thôi đều dành một phần kinh phí để cùng với Hội Mắt kính Phương Nam tổ chức khám, tặng kính miễn phí cho các học sinh, học sinh ở tỉnh Bạc Liêu; huyện Trà Cú, Tiểu Cần, tỉnh Trà Vinh... "Minh đã xem Trà Vinh là quê hương thứ 2; những gì mình có được hôm nay là nhờ người dân Trà Vinh ủng hộ. Vì vậy, danh mục phần để giúp đồng bào nghèo là trách nhiệm..." - ông Nguyễn Văn Thôi chia sẻ.

Có thể nói, đồng hương Thái Bình tại Trà Vinh đã phát huy truyền thống quê hương, cần cù lao động, năng động sáng tạo, đoàn kết giúp nhau, ra sức xây dựng cuộc sống, góp phần tích cực vào xây dựng và phát triển cho quê hương Trà Vinh. Tuy cuộc sống còn phải tiếp tục phấn đấu song phần lớn đã ổn định, việc khát khao có Ban Liên lạc Hội Đồng hương Thái Bình tại Trà Vinh để có điều kiện gặp gỡ, trao đổi, giúp đỡ nhau phát triển là nguyện vọng chính đáng.

TRUNG HIỆU
(Bảo Trà Vinh)

(Tác phẩm dự thi viết về đề tài người Thái Bình - đất Thái Bình)

Giải bài toán nông dân bỏ ruộng

KỶ 2: HỆ LỤY TỪ NHỮNG RUỘNG HOANG HÓA

Nông dân xã Tân Hòa (Vũ Thu) chuyển đổi từ trồng lúa sang trồng dưa chuột cho hiệu quả kinh tế cao.

Cùng thực trạng như nhiều địa phương trong và ngoài tỉnh, nông dân Vũ Thu bỏ hoang ruộng ngày càng nhiều và đã đến mức "báo động". Những thửa ruộng, cánh đồng bị bỏ hoang không chỉ làm mất đi nguồn thu nhập của người nông dân mà còn gây ra nhiều hệ lụy, tác động xấu đến sản xuất nông nghiệp ở các địa phương.

Cảnh đồng Khê Kiều, xã Minh Khai (Vũ Thu) được ví như "xôi đỗ", xen kẽ ruộng cấy lúa và ruộng bỏ hoang. Bà Phạm Thị Đám, thôn Khê Kiều chia sẻ: Ruộng của gia đình bà nằm cạnh máy thửa ruộng bỏ hoang khiến việc sản xuất rất vất vả mà hiệu quả kém. Chuột, sâu bệnh trú ngụ ở những thửa ruộng bỏ hoang bên cạnh thường xuyên sang gây hại lúa của gia đình bà. Bên cạnh đó, gia đình bà gặp khó khăn khi thuê khoán máy móc làm đất, thu hoạch lúa vì các hộ xung quanh bỏ hoang, không có nhu cầu, chỉ có gia đình bà thì diện tích ít, các chủ máy ngại làm.

Cảnh đồng thôn Gia Hội, xã Song An (Vũ Thu) những năm gần đây luôn bị chuột hoành hành dẫn đến năng suất thấp. Ông Nguyễn Văn Căn, thôn Gia Hội cho biết: Cảnh đồng của thôn năm liền kể với 2 cánh đồng rộng hàng chục mẫu của thôn Quyết Thắng, Thắng Lợi (xã Hòa Bình) - đây là những cánh đồng bị nông dân bỏ hoang nhiều năm nay, có một nơi tùm, là nơi trú ngụ của rất nhiều chuột, sâu bệnh. Nông dân ra sức diệt chuột nhưng chuột ở những cánh đồng hoang hóa này tràn sang rất nhiều, không thể diệt xuể, nhiều vụ chuột cắn phá, lúa chỉ đạt năng

sau vài chục cân thóc/sào. Vì vậy, một số hộ của thôn Gia Hội, Lam Sơn (xã Song An) cũng bắt đầu bỏ ruộng, không cấy.

Ông Bùi Văn Ninh, Chủ tịch UBND xã Hòa Bình cho biết: Với 52ha ruộng bỏ hoang, tính năng suất và giá thóc bình quân hiện nay, ước tính, nông dân xã Hòa Bình mất đi nguồn thu từ 1,8 - 2 tỷ đồng/vụ lúa. Không chỉ nông dân thất thu mà HTXNN địa phương cũng thiệt hại hàng chục triệu đồng/vụ vì nông dân lấy lý do "ruộng bỏ hoang, không cấy" nên không đóng góp các khoản chi phí thực hiện các khâu dịch vụ như dịch vụ thủy nông mặt ruộng, dịch vụ bảo vệ thực vật, dịch vụ khoa học kỹ thuật... Trong khi đó, trên thực tế, đối với những ruộng bỏ hoang nằm xen kẽ với những ruộng nông dân đang sản xuất, thì HTX vẫn phải phục vụ nước tưới, tiêu mặt ruộng cho cả xứ đồng nhưng lại không thu được đóng góp từ người dân, như vậy là HTX phải chịu "lỗ" cho những diện tích bỏ hoang này. Tiêu biểu như vụ xuân năm 2019, HTX phải đầu tư tổng chi phí 47 triệu đồng cho các khâu dịch vụ sản xuất của cả xã, thế nhưng chỉ thu được 24 triệu đồng, số còn lại không thu được là do các hộ bỏ hoang hóa ruộng nên không đóng góp.

Ông Nguyễn Văn Hùng, Giám đốc HTXNN Vũ Văn (xã Vũ Văn) cho biết: Xã có 10,43ha ruộng bỏ hoang. Với diện tích bỏ hoang này, thực tế HTXNN vẫn phải thực hiện khâu thủy nông mặt ruộng ở nhiều vùng sản xuất; đặc biệt xã định đây là những "ổ chuột" nên HTXNN Vũ Văn đầu tư chi phí diệt chuột cao hơn các xứ đồng khác. Mặc dù vậy nhưng vụ xuân vừa qua,

HTXNN Vũ Văn chỉ thu được chi phí thực hiện các khâu dịch vụ sản xuất của 50% diện tích ruộng hoang hóa, số còn lại nông dân không chịu nộp, HTXNN cũng không có biện pháp nào thu được.

Huyện Vũ Thu hiện có hơn 300ha ruộng bị bỏ hoang, trong đó có nhiều diện tích nằm trong các xứ đồng vốn là "bờ xôi, ruộng mật" của các địa phương. Ông Trần Đức Toàn, Trưởng phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn huyện cho biết: Không ít nông dân hiện nay có tư tưởng "ruộng được chính quyền giao cho tôi, tôi thích cấy thì cấy, không cấy thì tôi bỏ hoang, không ảnh hưởng đến ai". Tuy nhiên, việc để ruộng đồng hoang hóa của các hộ dân này gây ra nhiều hệ quả xấu khác nhau. Ruộng bị bỏ hoang không đưa vào sản xuất gây lãng phí nguồn tài nguyên đất nông nghiệp, trong khi đó nhiều doanh nghiệp, cá nhân, tổ chức mong muốn có đất nông nghiệp để sản xuất lại không có. Với hơn 300ha ruộng bỏ hoang, nông dân trên địa bàn huyện mất đi nguồn thu ước tính hơn 10 tỷ đồng mỗi vụ sản xuất. Những diện tích ruộng bị bỏ hoang, không được đầu tư cải tạo còn làm đất bị chai sạn, bạc màu là nơi trú ngụ của chuột và các loại sâu bệnh, phát sinh gây hại diện tích sản xuất lúa và hoa màu khác của nông dân. Ruộng bỏ hoang tác động làm giảm nguồn thu các khâu dịch vụ sản xuất, từ đó làm giảm hiệu quả hoạt động của các HTXNN trên địa bàn. Huyện đang nỗ lực để giảm tối đa tình trạng nông dân bỏ hoang ruộng thời gian tới.

(còn nữa)
QUYNH LƯU

KIẾN XƯƠNG

Chuyển biến từ liên kết sản xuất, tiêu thụ sản phẩm

Để nâng cao hiệu quả kinh tế cho nông nghiệp, thời gian qua, huyện Kiến Xương đã khuyến khích các xã, thị trấn chủ động tích tụ ruộng đất, xây dựng các vùng sản xuất cây trồng tập trung, thu hút doanh nghiệp đầu tư thực hiện liên kết sản xuất và bao tiêu sản phẩm cho người dân. Ông Nguyễn Viết Thiết, thôn Phụng Thượng, xã Vũ An cho biết: Trước đây, 3 sào ruộng vùng chuyên canh rau màu của gia đình tôi chủ yếu trồng các cây truyền thống như đậu tương, rau các loại. Sau khi thu hoạch, sản phẩm được bán cho thương lái với giá bấp bênh, không ổn định hoặc mang tính tùy tiện các chợ

quanh vùng. Từ khi HTX SXKD DVNN xã đứng ra bao tiêu, liên kết với doanh nghiệp, chúng tôi sản xuất có định hướng, nhiều giống cây trồng mới có hiệu quả kinh tế cao như: cải bó xôi, dưa gang, đậu tương rau... được đưa vào sản xuất. Từ mối liên kết giữa người dân với doanh nghiệp đã tạo ra bước đột phá quan trọng, tạo chuyển biến mạnh mẽ trong sản xuất nông nghiệp trên địa bàn xã. HTX đang trở thành đại diện bảo vệ quyền lợi các thành viên, phát huy quyền tự chủ của người dân trong sản xuất. Để hiện thực hóa các mục tiêu phát triển nông nghiệp, huyện Kiến Xương đã chỉ đạo các xã, thị trấn chủ động tham gia với vai trò là cầu nối để doanh

ng nghiệp và bà con nông dân thực hiện liên kết, bao tiêu sản phẩm nhằm bảo đảm lợi ích hai phía cũng như quyền lợi chính đáng giữa doanh nghiệp và người dân. Ngoài ra, huyện còn đẩy mạnh thực hiện nhiều giải pháp thu hút doanh nghiệp đầu tư vào nông nghiệp, nông thôn. Nhờ đó, liên kết sản xuất và bao tiêu sản phẩm trong sản xuất nông nghiệp trên địa bàn huyện đã có chuyển biến tích cực, nhiều mô hình thông qua hợp đồng liên kết sản xuất giữa doanh nghiệp và nông dân không ngừng được duy trì và không ngừng ra diện rộng. Theo báo cáo, đến nay, toàn huyện có 20 cánh đồng lớn; tất cả các xã, thị trấn trong huyện đều có vùng sản xuất nông

ng nghiệp hàng hóa tập trung theo hợp đồng bao tiêu sản phẩm với tổng diện tích gần 1.300ha, bao gồm: sản xuất lúa giống, lúa hàng hóa, rau màu. Các cánh đồng lớn sản xuất nông nghiệp hàng hóa tập trung đều được các hộ nông dân sản xuất cùng đồng, cùng thời vụ, áp dụng cùng một quy trình thâm canh, cơ giới hóa đồng bộ khâu làm đất, thu hoạch; các hộ nông dân tham gia vùng sản xuất được tập huấn, hướng dẫn kỹ thuật... nên đã giảm tối đa chi phí sản xuất đầu vào, tạo ra khối lượng sản phẩm lớn với độ đồng đều cao, đáp ứng nhu cầu của các đơn vị thu mua nên hiệu quả kinh tế tăng thêm 4 - 5 triệu đồng/ha. Đến nay có 20 doanh nghiệp thực hiện việc liên kết sản xuất, thu mua sản phẩm lúa, ngô, rau màu các loại với các địa phương trong huyện hàng năm thu mua 15.000 tấn lúa, 1.500 tấn rau màu các loại. Thực hiện dịch vụ bao tiêu sản phẩm từ năm 2008, đến hết năm 2018, HTX SXKD DVNN xã Bình Định đã tiêu thụ được 5.677

tấn thóc với doanh thu trên 45,4 tỷ đồng, xã viên hưởng lợi 10,48 tỷ đồng, trở thành mô hình điểm của huyện Kiến Xương, nhân rộng ra nhiều xã như: Nam Bình, Vũ Hòa, Vũ Quý, Vũ Thắng... đem lại hiệu quả kinh tế cao cho nông dân. Bà Trần Thị Gấm, thôn Trần Phú, xã Bình Định cho biết: Gia đình tôi có 5 sào ruộng trong vùng liên kết sản xuất lúa giống với Công ty Cổ phần Tập đoàn Thái Bình Seed. Từ khi HTX thực hiện liên kết sản xuất lúa giống, lúa gạo thương phẩm, hiệu quả kinh tế từ trồng lúa tăng 1,3 - 1,5 lần. Chúng tôi được doanh nghiệp liên kết, HTX tập huấn về kỹ thuật chăm sóc nên chất lượng, sản lượng tăng lên. Ngoài ra, vấn đề ổn định thị trường tiêu thụ chính là động lực lớn để người dân gắn bó với nông nghiệp, hạn chế rất nhiều tình trạng bỏ ruộng hoang. Từ năm 2015, trên địa bàn huyện đã xuất hiện các hình thức thuê mượn ruộng, liên kết để tích tụ ruộng đất với diện tích lớn để sản xuất nông nghiệp. Đến nay, toàn huyện có trên 400ha diện

tích đất đã được tích tụ với quy mô từ 2ha trở lên để sản xuất nông nghiệp, bước đầu mang lại hiệu quả kinh tế cao hơn, điển hình như: Công ty Vilatats thuê 17ha, Công ty TNHH Hưng Cúc thuê 17ha, Công ty TNHH Khang Long thuê 10ha, ông Đặng Văn Quang (xã Bình Minh) thuê 24ha, ông Trần Xuân Lương (xã Quang Hùng) thuê 10ha, ông Nguyễn Văn Sơn (xã Vũ Thắng) thuê 10ha.

Chủ trọng thực hiện cơ cấu lại ngành Nông nghiệp nói chung, phát triển liên kết sản xuất nông nghiệp góp phần nâng cao giá trị sản xuất nông nghiệp đạt từ 726,6 tỷ đồng năm 2010 lên 2.864,5 tỷ đồng năm 2018. Trong đó giá trị sản phẩm bình quân 1ha đạt từ 72,6 triệu đồng năm 2010 lên 112,7 triệu đồng năm 2018. Để liên kết giữa doanh nghiệp và nông dân được hiệu quả, bền chặt,

thời gian tới, huyện sẽ chú trọng tích tụ ruộng đất, đào tạo, tập huấn nâng cao trình độ canh tác cho lao động nông nghiệp, tạo điều kiện để doanh nghiệp mở rộng quy mô đầu tư sản xuất. Bên cạnh đó, lồng ghép các nguồn vốn để đầu tư hoàn thiện cơ sở hạ tầng cho các vùng sản xuất nông nghiệp, thu hút doanh nghiệp đầu tư phát triển sản xuất.

NGÂN HUYNH

Vùng tích tụ ruộng đất quy mô 10ha của ông Nguyễn Văn Sơn, xã Vũ Quý (Kiến Xương).